

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asuntosäästöpalkkiolain 3 §:n ja 7 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asuntosäästöpalkkiolain 3 §:n ja 7 §:n muuttamisesta (HE 151/2015 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ylitarkastaja Jorma Pietiläinen, ympäristöministeriö
- johtaja Lea Mäntyniemi, Finanssialan Keskusliitto ry
- toimitusjohtaja Harri Hiltunen, Suomen Kiinteistöliitto ry
- tiedottaja Asmo Koste, Suomen Nuorisoyhteistyö - Allianssi ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Vuokranantajat ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi asuntosäästöpalkkiolakia siten, että jo 15 vuotta täyttänyt voisi ryhtyä asuntosäästötallettajaksi, jos asuntosäästösopimuksessa sovitaan, että talletukset koostuvat niistä varoista, joita alaikäinen voi itse vallita eli jotka on ansaittu omalla työllä. Voimassa olevan lain mukaan asuntosäästötallettajaksi voi ryhtyä henkilö, joka ennen tallettamisen aloittamista on täyttänyt 18 vuotta mutta ei 40 vuotta. Ikärajan alentamista koskevan muutoksen johdosta myös lisäkoron maksamista koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksessä esitetty muutos asuntosäästötallettajan ikärajan laskemisesta 18 vuodesta 15 vuoteen perustuu pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman kirjaukseen. Esityksen perustelujen mukaan säästämisen aloittaminen nuorempana parantaa nuorten aikuisten mahdollisuuksia itsenäistymiseen ja oman asunnon hankintaan nykyistä nopeammin. Mitään arviota mahdollises-

Valiokunnan mietintö YmVM 5/2016 vp

ta uusien säästösopimusten määrästä ei kuitenkaan ole esitetty. Ehdotuksen vaikutukset asunto-markkinoihin arvioidaan vähäisiksi.

Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä huomauttaen kuitenkin, että asuntosäästäminen aloittaminen alaikäisenä saattaa jäädä määrältään vähäiseksi. Alaikäisten kanssa tehtävien sopimusten tekeminen ja valvonta aiheuttavat pankeille uudenlaisia tehtäviä. Alaikäinen ASP-tallettaja joutuu myös esittämään pankille tietoja, joita järjestelmä ei edellytä täysi-ikäiseltä, mikä saattaa vähentää järjestelmän houkuttelevuutta.

Lakiehdotuksen 3 §:n uuden 2 momentin mukaan 15 vuotta täyttänyt voi ryhtyä ASP-tallettajaksi, jos asuntosäästösopimuksessa sovitaan, että talletukset koostuvat omalla työllä ansaituista varoista. Tämä toteutetaan viittaamalla holhoustoimesta annetun lain (422/1999) 25 §:ään, jonka mukaan vajaavaltaisella (eli tässä alaikäisellä) on oikeus määrätä siitä, minkä hän on vajaavaltaisuuden aikana omalla työllään ansainnut.

Valiokunta pitää edellytystä omalla työllä ansaitsemisesta sinänsä kannatettavana lähtökohtana ottaen huomioon ASP-säästämisen tavoitteet omatoimisen säästämisen edistämisestä. Valiokunta edellyttää, että lain täytäntöönpanossa täsmennetään, mitä rahaeriä pidetään omalla työllä ansaittuina ja miten pankit voivat ilman kohtuuttoman suurta lisätyötä täyttää varojen alkuperästä varmistumista koskevan valvontavelvoitteensa.

Yksi tapa valvonnan suorittamiseen on esimerkiksi ottaa käyttöön vuosittainen standardimuotoinen ilmoituslomake, jolla alaikäinen ASP-tallettaja ilmoittaa varojen alkuperän. Valiokunta katsoo, että omalla työllä ansaitsemisen vaatimusta tulee tulkita laajasti siten, että se kattaa normaalien palkkatulojen ja esimerkiksi marjojen poiminnasta ja myynnistä saatujen tulojen lisäksi koulun tai oppilaitoksen stipendit ja muut vastaavat omaan suoritukseen pohjautuvat rahaerät.

Valiokunta edellyttää, että Valtiokonttori, joka ohjaa lain soveltamista, laatii selkeän ohjeistuksen pankeille edellä mainituista seikoista.

ASP-säästäminen on toimiva ja suosittu järjestelmä, jonka suosion kasvuun ovat vaikuttaneet sekä parantuneet ehdot että kiristyneet vaatimukset omarahoitusosuudesta asunnon hankinnassa yleisesti. Valiokunta korostaa lopuksi, että ASP-järjestelmän tunnettuuden parantamiseen tulee silti kiinnittää huomiota erityisesti niiden nuorten osalta, jotka eivät saa siitä tietoa esimerkiksi kotoaan tai muuten lähipiiristä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ympäristövaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 151/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 16.3.2016

Valiokunnan mietintö YmVM 5/2016 vp

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
varapuheenjohtaja Silvia Modig vas
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Tiina Elovaara ps
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Kai Mykkänen kok
jäsen Riitta Myller sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos